

атмосферу, ознайомити учнів з традиціями святкування цього свята у США, удосконалити мовленнєві навички та закріпити новий мовний матеріал.

Підводячи підсумки, можна сказати, що позакласна робота з іноземних мов повинна займати важливе місце в освітньо-виховному процесі у школі, оскільки вона сприяє поглибленню знань, розвитку інтересу до іноземної мови, формуванню комунікативної та соціокультурної компетенції учнів. Проведене дослідження свідчить про те, що питання позакласної роботи залишається відкритим у зв'язку з відсутністю уніфікованого підходу до класифікації форм і видів позакласної роботи з іноземної мови. Молодший шкільний вік – сприятливий період для впровадження позакласних заходів, особливо у поєднанні їх форм та видів, тому що учні позитивно налаштовані на сприймання іншомовного мовлення. Ігрові форми роботи, вивчення пісень та віршів, розігрування інсценівок сприяють глибшому ознайомленню з системою іноземної мови, її фонетичними, лексичними та граматичними зразками.

ЛІТЕРАТУРА

1. Калініна Л.В. English After Classes: Метод. посіб. для позакл. роботи на початковому етапі загальноосвіт. шк. У 3х кн. Кн. 1 / Калініна Л.В, Самойлюкевич І.В., Березенська Л.І. – Харків : Веста: Видавництво "Ранок", 2003. – 192 с.
2. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. / Кол. Авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2002. – 328 с.
3. Методика обучения иностранным языкам в средней школе: Учебник / Н.И Гез, М.В.Ляховицкий, А.А Миролубов, С.К. Фоломкина, С.Ф. Шатилов. – М. : Высш школа, 1982. – 373с.
4. Щукин А.Н. Обучения иностранным языкам : Теория и практика: Учебное пособие для преподавателей и студентов.: 2-е изд., испр. и доп./ Анатолий Николаевич Щукин. – М. : Филоматис., 2006. – 480с.
5. Циганова Ю. Позакласна робота та розвиток соціальних якостей / Ю. Циганова // Відкритий урок. Розробки. Технології. Досвід. – 2009. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журналу: http://osvita.ua/school/out_edu/2889.

Дзюбіна О.

Науковий керівник - доц. Задорожна І.П.

НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО АУДІЮВАННЯ УЧНІВ ВОСЬМОГО КЛАСУ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

Аудіювання є однією з найактуальніших тем у методиці навчання іноземних мов, оскільки без аудіювання неможливе мовне спілкування. Відповідно питання формування аудитивної компетенції перебуває у центрі уваги вчених. Зокрема, різні аспекти проблеми досліджували С.В. Гапонова, І.А. Круківська, І.П. Лисовець, Н.Н. Прусаков та ін. Однак, на сучасному етапі необхідні практичні розробки щодо навчання аудіювання учнів різного віку. Тому *мета* нашої статті – на основі аналізу методичної літератури уточнити типологію вправ для формування аудитивної компетенції, запропонувати комплекс вправ для навчання аудіювання учнів 8 класу.

Аудіювання — це розуміння сприйнятого на слух усного мовлення. З точки зору психофізіології аудіювання трактується як перцептивна розумова мнемічна діяльність. Перцептивна тому, що здійснюється сприйняття/ рецепція/ перцепція; розумова — бо пов'язана з основними розумовими операціями: аналізом, синтезом, індукцією, дедукцією, порівнянням, абстрагуванням, конкретизацією; мнемічна — тому, що відбувається виділення і засвоєння інформативних ознак мовних і мовленнєвих одиниць, реформування образу і впізнавання як результат зіставлення з еталоном, який зберігається в пам'яті. [1, с. 33].

Аудитивна компетенція є досить складною для оволодіння, оскільки процес аудіювання може супроводжуватися певними труднощами. Розглянемо їх детальніше.

І. *Суб'єктивні труднощі*, зумовлені індивідуально-віковими особливостями учнів і студентів. Успішність їх подолання залежить від уміння слухача користуватися механізмами ймовірного прогнозування, переносити аудитивні вміння та навички рідної мови на іноземну.

Значну роль відіграють такі індивідуальні особливості учня: кмітливість, уміння слухати і швидко реагувати на сигнали усномовленневої комунікації, переключатися з однієї розумової операції на іншу тощо.

У процесі навчання аудіювання вирішальну роль відіграють індивідуально-психологічні особливості учнів: рівень розвитку слухової диференційованої чутливості, слухової пам'яті, концентрації уваги [3, с. 3]. Успішність аудіювання залежить також від потреби учнів дізнатися щось нове, наявності інтересу до теми повідомлення, спрямованості на пізнавальну діяльність і мотивацію цієї діяльності.

При навчанні аудіювання необхідно опиратися на ті особливості учня, які відіграють суттєву роль у процесі сприйняття мовленнєвого повідомлення. Ці особливості розглядаються у психології на рівні таких підструктур особистості: спрямованість, досвід і форми відображення. Спрямованість особистості визначає стійку аперцепцію, що лежить в основі сприймання мовлення і формується всім процесом виховання людини. У межах підструктури досвіду у психології розглядають знання, вміння, навички, звички, набуті особистим досвідом та в навчанні. Обсяг мовних і немовних знань суттєво впливає на ступінь розуміння аудіотексту, на процес інтерпретації тексту на рівнях змісту і значення та на форму його відображення [5, с. 123-124].

II. Мовні труднощі аудіювання. Ці труднощі є об'єктивними, вони зумовлені характером мовних засобів і структурно-композиційними характеристиками аудіотекстів.

Граматичні труднощі пов'язані із синтаксисом та морфологією. Сприймаючи фразу, студент повинен розділити її на окремі елементи, встановити зв'язок між ними та їх роль у висловлюванні. Деякі граматичні труднощі зумовлені наявністю аналітичних форм, відсутніх у рідній мові, та граматичною омонімією.

Лексичні труднощі виникають при кількісному збільшенні словникового матеріалу та його різноманітності (на старшому етапі навчання), а також при вживанні слів у переносному значенні, наявності фразеологічних зворотів. Багатозначні слова, пароніми, антоніми та синоніми також створюють труднощі розуміння, так само як слова, близькі за звучанням до слів рідної мови, але різні за значенням.

Фонетичні труднощі вважаються основними при аудіюванні (особливо на початковому етапі навчання). Основними фонетичними труднощами аудіювання є ті, що пов'язані з інтонацією, логічним наголосом і темпом мовлення.

Для розуміння та сприйняття інформації усного мовлення велике значення має композиційна структура текстів, спосіб викладу думок, міжфразові зв'язки. Особливо складним для аудіювання є діалогічне мовлення, що вимагає додаткових аналітико-синтетичних дій [5, с. 124-126].

III. Труднощі, зумовлені умовами сприйняття інформації.

1. Темп повідомлення визначає швидкість і точність розуміння на слух, а також ефективність запам'ятовування. Середній темп мовлення англійською мовою – 140-150 слів за хвилину. Під час навчання аудіювання темп мовлення, що сприймається, не повинен перевищувати темпу внутрішнього мовлення слухача, отже, перший можна збільшити, лише прискорюючи останній.

2. Кількість пред'явлень тексту. Більшість методистів погоджуються, що одноразове пред'явлення є найбільш оптимальним, адже в реальній комунікації повідомлення не повторюється. І все ж в умовах навчання досить часто доводиться пред'являти текст двічі (наприклад, при наявності труднощів). У таких випадках рекомендовано пропонувати трансформовані варіанти тексту [2, с. 60].

3. Тривалість звучання визначається обсягом аудіотексту, що змінюється протягом навчання, поступово збільшуючись. На початковому ступені це 1 хвилина, на середньому – 2-3 хвилини, а на старшому – 3-5 хвилин.

4. Джерело пред'явлення аудіотексту. Слід зауважити, що при безпосередньому спілкуванні аудіювання полегшується позамовними засобами (мімікою, жестами). При використанні аудіозапису ці фактори відсутні. Проте розуміння мовлення у звукозаписі також передбачено вимогами програми.

5. Наявність невідомих слів визначена навчальною програмою та поступово збільшується на кожному етапі навчання.

6. Наявність чи відсутність зорових опор, які уточнюють зміст почутого та полегшують процес аудіювання [5, с. 126-129].

Отже, у процесі навчання аудіювання учні обов'язково зіштовхуються з труднощами різного характеру. Тому вчитель повинен навчати учнів долати ці труднощі власними зусиллями за допомогою спеціальних вправ.

Системи вправ для навчання аудіювання загалом складається з двох підсистем: 1) вправи для формування мовленнєвих навичок аудіювання; 2) вправи для розвитку вмінь аудіювання.

У статті ми розглядаємо лише вправи I підсистеми.

Мета вправ I підсистеми – сформувати в учнів слухові, лексичні та граматичні навички аудіювання. Формування слухових навичок передбачає розвиток в учнів фонематичного та інтонаційного слуху.

До I підсистеми входять некомунікативні та умовно-комунікативні рецептивні вправи. Некомунікативні вправи включають такі види вправ: на сприйняття, впізнавання або розрізнення звука, термінального тону, лексичної одиниці, граматичної структури; умовно-комунікативні – вправи на аудіювання повідомлень, запитань, розпоряджень тощо на рівні фрази.

Наведемо приклади вправ.

I. Вправи, спрямовані на формування фонетичних навичок аудіювання.

1. Вправи на диференціацію звукової форми слова та його розуміння.

Такі вправи привчають учнів до точності слухання, що полегшує розуміння слів у мовленнєвому потоці і навчає диференціації подібних слів, які звучать. Для вправ підбираються пари слів, що відрізняються лише одним звуком.

Вправа 1.

Мета: навчити учнів розрізняти звуки [i:] [i].

Інструкція: прослухайте пари слів і підніміть руку, коли почуєте довгий звук [i:].

Прийом: Аудіювання слів з вказаними звуками і визначення вказаного звука підняттям руки.

Слова для аудіювання: *it-eat, lip-leap, heat-hit, mill-meal, weal-will, etc.*

2. Вправи на розвиток інтонаційного слуху.

Вправа 2.

Мета: навчити учнів розрізняти інтонацію в питальних і розповідних реченнях в теперішньому часі.

Інструкція: прослухайте фрази і визначіть чи однакова в них інтонація. Піднесіть руку, якщо ви вважаєте що інтонація в словах однакова.

Прийом: Аудіювання речень з різною інтонацією і визначення вказаної інтонації підняттям руки.

Речення для аудіювання:

Do you wash yourself with cold water?

I usually wash my face with warm water.

I like to read fiction.

Do you like to read fantastic books?

Does my friend live not far from me?

My friend lives far from me.

II. Вправи на формування лексичних навичок аудіювання.

1. Вправи на семантизацію слів.

Вправа 3.

Мета: перевірити лексичні навички аудіювання слів по темі «Зовнішність»

Інструкція: Прослухайте слова з теми «Зовнішність» і підніміть руки, коли твердження і частини тіла, які я називаю, співпадають.

Прийом: Аудіювання слів з теми.

Слова для аудіювання: *head, nose, lips, arm, leg, ear.*

2. Вправи на семантизацію речень.

Вправа 4.

Мета: розвивати вміння семантизувати речення.

Інструкція: Прослухайте речення і піднесіть руку, коли мої твердження і зміст картинки співпадають.

Приєм: Аудіювання речень з теми «Пори року. Погода»

The year is divided into four seasons: spring, summer, autumn and winter. When winter comes, we are to spend more time at home, because it is cold outside. Ponds, lakes, rivers and streams are frozen and the roads are sometimes covered with ice or deep snow. The trees are bare because bitter winds stripped them of all leaves.

3. *Вправи на формування граматичних навичок аудіювання.*

Мета: навчити учнів аудіювати речення в Past Indefinite.

Інструкція: прослухайте речення і підніміть руку, коли почуєте речення в минулому часі.

Приєм: аудіювання речень.

Речення для аудіювання.

Every day my friend comes home early. But yesterday he came home very late. His parents were very angry. Mother said to him that she called to school and asked the teacher what happened with her son. My friend said:» Usually I don't play football with my friends after school, but yesterday we had a football competition and I had to defend our class team.»

Таким чином, оволодіння учнями аудитивною компетенцією на відповідному рівні можливе за умови систематичного і послідовного вправлення. При цьому на аудіювання доцільно відводити на кожному занятті приблизно 8-10 хвилин, приділяючи основну увагу спочатку формуванню лексичних, фонетичних та граматичних навичок аудіювання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лазаренко К.А. Основи методики навчання іноземним мовам / К. А. Лазаренко. – К, : Вища школа, 1997. – 50 с.
2. Маслико .О. Настольна книга викладача іноземної мови / Є.О. Маслико, П.К. Бабінська – Мінськ: Вища школа, 1997. – 60 с.
3. В.А. Миловидов. Десять консультацій з англійської мови / В.А. Миловидов. – Москва: Айріс, 2000. – 60 с.
4. Гусак Т.М. Проблеми формування навичок у навчанні іноземної мови / Т.М. Гусак , В.Г. Крилова – К, : Рідна школа. – 2004. – 53 с.
5. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / [Бігич О.Б., Н.О. Бражник, С.В. Гапонова та ін.]; під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.

Добривода А.

Науковий керівник — асист. Куца О.І.

DIFFICULTIES OF MEDICAL TRANSLATION AND INTERPRETING

The research that is represented in this article is very urgent nowadays. We live in the time of big world disasters and catastrophes. Each country tries to make its own contribution into the development of science and medicine, to spread the new ideas around the world and to provide with the most modern achievement every state and nation. For this mission they need the help of peculiar translators and interpreters who are specialised in the medicine.

The aim of the article is to define ways of English medical lexical units rendering into Ukrainian and to analyze difficulties of this type of translation.

Translation of medical terminology is very difficult. It requires the obligatory knowledge of Latin, the ability to operate with Latin terms or search them correctly in the dictionary and the Internet.

Medical and Pharmaceutical translation is a highly specialised discipline and should only ever be carried out by suitably qualified translators.

Medical language belongs to the so-called languages for special purposes, which differ from everyday language above all in the specificity of the terminology and in that they are used in communication between professionals. These languages for special purposes are part of the language system and can be classified in different ways. This classification is always difficult, since these